

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022
- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022
- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers
- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel
- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's
- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen
- M&O 4: OCV gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies
- IT-Beheer
- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP
- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming
- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten
- Naleving AVG
- Risicoanalyse voor de governance van OCV
- Frauderisico

Bijlage: verantwoording

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Interim-auditrapport 2023

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII)

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijlage: verantwoording

Colofon

Titel: Interim-auditrapport 2023
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap (VIII)

Datum: 6 oktober 2023
Kenmerk: 2023-0000225712

Inlichtingen: **Auditdienst Rijk**
Korte Voorhout 7
2511CW Den Haag

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022
- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Inleiding

Dit interim-auditrapport 2023 van de Auditdienst Rijk (ADR) gaat over de uitkomsten van onze werkzaamheden voor de wettelijke controle bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). In dit rapport beschrijven wij de voortgang op bevindingen die wij in ons auditrapport 2022 rapporteerden. Tevens signaleren we risico's en ontwikkelingen waar we uw aandacht voor vragen.

Onze onderzoeken zijn nog niet afgerond. De definitieve bevindingen worden in maart 2024 gerapporteerd in het auditrapport 2023. Op 8 september was OCW voor 12 miljard verplichtingen aangegaan. Uitgaande van de begrote aangegane verplichtingen (56 miljard) verwacht OCW in het vierde kwartaal nog ongeveer 44 miljard te realiseren. Dit is voor OCW gebruikelijk en volgt uit de in wet- en regelgeving voorgeschreven termijnen. Daarom kan een belangrijk deel van onze controle pas aan het eind van het jaar starten. Onze bevindingen kunnen daarom nog veranderen.

De directie Financieel Economische Zaken (FEZ) monitort de voortgang bij het oplossen van onze bevindingen en die van de Algemene Rekenkamer. De rapportage uit deze monitoring was nog niet beschikbaar toen deze rapportage werd gemaakt. Hierdoor hebben wij de informatie uit deze rapportage niet bij ons onderzoek kunnen betrekken.

Ons rapport is bestemd voor de ministers, de staatssecretaris en de secretaris-generaal van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en wordt ook verstrekt aan de leden van het Audit Committee en de Algemene Rekenkamer. Het rapport wordt openbaar gemaakt door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

In "Voortgang bevindingen 2022" geven wij ons beeld bij de follow-up van de belangrijkste bevindingen uit het auditrapport 2022. Wij behandelen ontwikkelingen in het beheer in 2023 in "Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen".

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022
- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Samenvatting

Hierbij bieden wij u ons interim-auditrapport OCW 2023 aan dat wij hebben opgesteld in het kader van onze wettelijke taak.

In dit rapport beschrijven wij de voortgang op de bevindingen die wij in ons auditrapport 2022 rapporteerden. Tevens signaleren we ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen waar we uw aandacht voor vragen.

Opvolging bevindingen auditrapport 2022

Over 2022 hebben we vier bevindingen over het beheer gerapporteerd. Twee bevindingen zijn IT gerelateerd (IT-beheer en autorisatiebeheer). De andere bevindingen betreffen het beleid ter bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) en bovenmatige bevoorschotting van agentschappen. Op alle bevindingen is enige voortgang geboekt. Er wordt veelal gewerkt aan de invoering van de maatregelen. Bevindingen zijn opgelost als de maatregelen zijn ingevoerd en de werking in de praktijk is aangetoond.

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

Er zijn ontwikkelingen op het gebied van: het voldoen aan de verantwoordingseis van het herstel en veerkrachtplan, de deugdelijke totstandkoming van het jaarverslag, het bewaken van raamovereenkomsten, naleving algemene verordening gegevensbescherming, risico analyse voor de governance van OCW en een frauderisico.

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022
- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Voortgang bevindingen 2022

In de "Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022" zijn de bevindingen uit ons auditrapport 2022 opgenomen. Deze tabel bevat geen nieuwe ontwikkelingen maar geeft de stand van zaken weer per eind 2022.

De hoofdlijnen van de door OCW in 2023 gerealiseerde voortgang op de bevindingen uit 2022 staan in "Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022".

Hierna volgt een meer gedetailleerd uitwerking van deze ontwikkelingen per bevinding.

Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

Bevinding	Verantwoordelijke organisatieonderdeel	2020	2021	2022
De aanpak van misbruik en oneigenlijk gebruik is grotendeels op orde maar schiet op onderdelen te kort	Beleidsdirecties en FEZ		■	■
DUO is gestart met structurele verbetering IT-beheer en het aantal IT-bevindingen is sterk gedaald	DG DUO		■	■
Autorisatiebeheer is sterk verbeterd	DG DUO	■	■	●
Begrotingsrealisatie door te vroege bevoorschotting is afgenomen	Beleidsdirecties, DUO, Nationaal Archief (NA) en FEZ		●	●

● Licht ■ Gemiddeld ▲ Ernstig ✓ Opgelost

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Aanpak van misbruik en oneigenlijk gebruik

- OCW werkt aan de verbeterde analyse nieuwkomers. Deze is nog niet beschikbaar.
- Het gebruik van het nieuwe M&O-risicoanalyse model geeft een beter inzicht in de gemaakte afwegingen. De kwaliteit van de risicoanalyses zal nog moeten groeien.
- Voor de verbetering van de monitoringactiviteiten heeft FEZ een uitvraag gedaan bij de uitvoeringsorganisaties voor signalen die duiden op M&O-risico's.
- Direct vaststellen wordt nog toegepast door OCW bij subsidies met een niet laag risico. Hierdoor ontstaan onzekerheden over de rechtmatigheid.
- FEZ geeft aan dat een plan is opgesteld ter verbetering van het controleprotocol en het beoordelen van verantwoordingsinformatie.

Bovenmatige bevoorschotting

FEZ heeft hierover gesprekken gevoerd met de beleidsdirecties en de agentschappen over het afrekenen van de oudere voorschotten en de werkwijze die moet voorkomen dat de voorschotten opnieuw oplopen in 2023.

Interim-Auditrapport OCW 2023

IT-Beheer

- DUO geeft aan de bevindingen inzake het Oracle-platform inmiddels te hebben opgelost.
- Verbetering van de PDCA-cyclus rondom informatiebeveiliging bevindt zich veelal nog in de planfase.

Autorisatiebeheer DUO

- De focus bij DUO ligt op verbetering van de periodieke controles op de systeemplatformen met extra aandacht voor de beheeraccounts.
- Daarnaast vindt dit jaar de overdracht plaats van het autorisatiebeheer naar de lijn. DUO streeft er naar dit in de tweede helft van dit jaar af te ronden.

Aanpak M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke toestandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Bevinding

2022

We hebben een onzekerheid in de rechtmatigheid gerapporteerd voor de regelingen die betrekking hadden op de nieuwkomersbekostiging. De bevinding werd grotendeels veroorzaakt door het laten vervallen van de bewijslast, het niet hanteren van verschillende peildata en het onvoldoende kunnen aantonen van de rechtmatigheid met een analyse. OCW heeft aangegeven de rechtmatigheid van de bekostiging te onderbouwen met een verbeterde analyse.

2023

OCW werkt aan de verbeterde analyse. Er zijn nog geen ontwerpen of concepten van de analyse beschikbaar voor beoordeling.

Risico

Onrechtmatigheden in de nieuwkomersbekostiging.

Handelings-
perspectief

- Rond de analyse af zodat er nog ruimte is voor eventuele aanpassingen na testen en beoordelen van de uitkomsten.
- Aandachtspunten bij het verbeteren van de analyse om de rechtmatigheid aan te tonen zijn:
  - betrouwbare data (inclusief te hanteren peildata)
  - inzicht in de specifieke groep instellingen die gegevens zelf vastleggen en de juistheid van deze vastlegging.

Aanpak M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Biilage: verantwoording

Bevinding

Risico

Handelings-
perspectief

2022

OCW heeft in oktober 2022 een goed risicoanalysemodel ingevoerd om de kwaliteit van de subsidieregelingen en het M&O-beleid te verhogen.

2023

In afstemming met OCW hebben wij dit jaar het gebruik van het risicoanalysemodel bij de totstandkoming van twee grote regelingen beoordeeld (Regeling basisvaardigheden en de Regeling School en Omgeving). Het gebruik van het model geeft een beter inzicht in de gemaakte afwegingen en zorgt dat veel verschillende onderwerpen in de analyse worden betrokken. De kwaliteit van de risicoanalyses zal nog moeten groeien. Bij gesignaleerde M&O-risico's ontbreekt de onderbouwing van de geschatte kans en impact. Belangrijke risico's worden niet altijd ondervangen met passende beheersmaatregelen en worden onvoldoende meegenomen in de eindconclusie van de analyse.

Wanneer een risicoanalyse onvoldoende wordt uitgewerkt kunnen in het M&O-beleid noodzakelijke controlemaatregelen ontbreken. Dit kan leiden tot onzekerheden over de rechtmatigheid van de subsidies.

- Wij adviseren om collegiale toetsing vanuit een andere beleidsdirectie in te voeren als waarborg voor de kwaliteit, consistentie en evenwichtigheid van de analyses.
- Onderbouw voor belangrijke risico's de inschattingen van kans en impact in de analyse.
- Geef aan hoe de beheersmaatregelen en controles de risico's ondervangen.
- Zorg dat het controlebeleid aansluit bij de regeling en de M&O-risicoanalyse.

Aanpak M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Bevinding

Risico

Handelingsperspectief

2022

OCW heeft in beperkte mate operationele afspraken met de uitvoeringsorganisaties (DUO, DUS-I en RVO) gemaakt over het verzamelen van signalen die duiden op misbruik en oneigenlijk gebruik. Deze signalen zijn niet verwerkt in vastleggingen en rapportages. Hierdoor is niet zichtbaar in hoeverre OCW actief informatie uit het veld ophaalt en wat hiermee wordt gedaan.

2023

FEZ heeft een uitvraag gedaan bij de uitvoeringsorganisaties voor signalen die duiden op M&O. Bij de beoordeling van de informatie letten wij vooral op de afspraken die gemaakt zijn over de wijze van verzamelen en evaluatie van de informatie.

Door niet toereikende monitoring kunnen M&O signalen worden gemist. Hierdoor kan met beheersmaatregelen niet worden ingespeeld op uit de signalen eventueel voortkomende M&O risico's. Dit kan een onvolledig M&O beleid tot gevolg hebben.

- Wij adviseren om operationele afspraken te maken met de uitvoeringsorganisaties en de beleidsdirecties over het verzamelen van M&O-signalen.
- Wij raden aan om risico's die uit de M&O-signalen volgen voor de subsidieregelingen te evalueren en het M&O-beleid hierop aan te passen.
- Wij adviseren OCW om vanuit de tweede lijn te bewaken dat het monitoring proces van M&O-signalen werkt.

Aanpak M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022
- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022
- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers
- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel
- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's
- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO
- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP
- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming
- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten
- Naleving AVG
- Risicoanalyse voor de governance van OCW
- Frauderisico

Bijlage: verantwoording

Bevinding

Risico

Handelings-
Handelings-
perspectief

Interim-Auditrapport OCW 2023

2022

Voor subsidies aan onderwijsinstellingen volgt OCW de Kaderregeling subsidies OCW. Bij de verstrekking van subsidies met een niet laag M&O-risico kiest OCW op basis van de kaderregeling voor het direct vaststellen van de subsidie bij verstrekking. OCW gaat er hierbij vanuit dat beheersmaatregelen ook na vaststelling kunnen worden uitgevoerd. Het is nodig dat de beheersmaatregelen vóór de vaststelling van de subsidie worden uitgevoerd. OCW kan dan corrigerende maatregelen treffen voordat de aanvrager decharge is verleend door de vaststelling.

2023

OCW heeft als pilot in een aantal gevallen subsidies met een niet laag risico niet direct vastgesteld. Direct vaststellen komt bij deze subsidies ook nog voor. Het MT-OCW is op 6 oktober akkoord gegaan met de USK-richtlijn om subsidies boven de € 125.000 met een niet laag risico niet langer direct vast te stellen. Dit is een belangrijke stap richting het oplossen van deze bevinding.

Het direct vaststellen van subsidies met een niet laag risico veroorzaakt een onzekerheid over de rechtmatigheid van de aangegane verplichtingen.

Aanpak M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022
- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Bevinding

Risico

Handelings-
perspectief

2022

Naast subsidies aan onderwijsinstellingen verstrekt OCW ook subsidies aan niet-onderwijsinstellingen. Uit onze reviews kwam naar voren dat controleverklaringen bij een aantal subsidieverantwoordingen van niet-onderwijsinstellingen niet aan de eisen voldoen.

2023

Dit jaar hebben wij nog niet onderzocht of dit is verbeterd. FEZ geeft aan dat een plan van aanpak is opgesteld. Waarin zowel aandacht wordt besteed aan verbetering van het controleprotocol als aan verduidelijking van de rollen en verantwoordelijkheden bij de controle van verantwoordingsinformatie.

OCW loopt het risico dat subsidies worden vastgesteld op basis van onjuiste verantwoordingsinformatie. Als gevolg hiervan kan de subsidie onrechtmatig worden vastgesteld.

Wij adviseren OCW om subsidie-medewerkers met instructies te ondersteunen bij het beoordelen van controleverklaringen en verantwoordingen.

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

IT-Beheer

Bevinding

2022

DUO heeft doorgepaktd in het oplossen van de bevindingen met focus-weken. Ook de DUO ICT-Dag draagt bij aan het verhogen van de aandacht voor informatiebeveiliging. Over 2022 bleek dat de beheersing van het belangrijke Oracle-platform (onderwijsbekostiging) nog achter bleef. Andere bevindingen betroffen back-up en recovery, beveiliging van componenten, continuïteitsmanagement en SAP-beheer.

2023

DUO geeft aan de bevindingen inzake het Oracle-platform inmiddels te hebben opgelost. Verbetering van de PDCA-cyclus rondom informatiebeveiliging is gestart met als doel structureel beter in control te komen. Deze verbeteringen bevinden zich veelal nog in de planfase. Ons onderzoek naar de opvolging van de bevindingen vindt plaats in de reguliere general IT control-onderzoeken (GITC) in de tweede helft van 2023.

Risico

Ineffectieve informatiebeveiliging en beheersingsmaatregelen maken het IT-landschap van DUO kwetsbaar. Dit kan uiteindelijk impact hebben op de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de data.

Handelingsperspectief

- DUO heeft een grote en diverse ICT-veranderopgave. Wij adviseren DUO daarbij focus aan te brengen op de beheersing ('basis op orde').
- Nieuwe ontwikkelingen als het containerplatform en PAM (Privileged Access Management) maken het mogelijk aspecten van de beheersing te automatiseren.
- Een goede PDCA-cyclus helpt DUO structureel de beheersing te verbeteren. Wij adviseren in de 2de helft 2023 extra aandacht te geven aan het implementeren van de verbetervoorstellen en te focussen op informatiebeveiliging.
- Het voldoen aan de normen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid helpt om de risico's te mitigeren.

Autorisatiebeheer DUO

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Bevinding

2022

DUO heeft de afgelopen jaren met het autorisatiebeheer flinke progressie gemaakt. De classificatie van applicaties is afgerond en bijna alle systemen zijn aangesloten op RBAC (Role Based Access Control).

2023

Dit jaar ligt de focus bij DUO op verbetering van de periodieke controles op de systeemplatformen met extra aandacht voor de beheeraccounts. Daarnaast vindt dit jaar de overdracht plaats van het autorisatiebeheer naar de lijn. DUO streeft er naar dit in de tweede helft van dit jaar af te ronden. Wij gaan dit onderzoeken aan de hand van de DUO voortgangsrapportages en de reguliere GITC-onderzoeken.

Risico

Ineffectief autorisatiebeheer kan leiden tot te ruime of onjuiste verstrekking van rechten met als mogelijk gevolg ongeautoriseerde toegang tot systemen en data. Dit kan onder andere impact hebben op de beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van de data.

Handelings-
perspectief

- Wij adviseren om bij de overdracht naar de lijn extra aandacht te hebben voor de periodieke systeemcontroles en extra controles uit te voeren op de beheeraccounts.
- Geautomatiseerde oplossingen als PAM en wachtwoordkluisen kunnen helpen in control te blijven.

Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022
- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers
- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel
- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer
- Autorisatiebeheer DUO
- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP
- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming
- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten
- Naleving AVG
- Risicoanalyse voor de governance van OCW
- Frauderisico

Bijlage: verantwoording

Bevinding

2022

De systematiek van begrotingsbeheer volgens het kasstelsel is dat niet-gerealiseerde budgetruimte aan het eind van het jaar terugvloeit naar het ministerie van Financiën. De financiële kaders staan bovenmatige bevoorschotting van agentschappen niet toe omdat deze de essentie van het begrotingsbeheer doorkruizen. In 2021 en 2022 was een deel van de bevoorschotting aan agentschappen bovenmatig.

OCW heeft voor de beleidsdirecties een werkwijze vastgesteld voor het verstrekken en afrekenen van voorschotten aan de agentschappen. In 2022 was al een begin gemaakt met het afrekenen van recente voorschotten.

2023

FEZ heeft dit jaar gesprekken gevoerd met de beleidsdirecties en de agentschappen over het afrekenen van de oudere voorschotten en de werkwijze die moet voorkomen dat de voorschotten opnieuw oplopen. FEZ geeft aan dat de beleidsdirecties in de najaarsnota de afrekeningen van de voorschotten voorbereiden. Wanneer de afrekeningen hebben plaatsgevonden betrekken wij deze in de controle.

Bovenmatige bevoorschotting aan agentschappen veroorzaakt rechtmatigheidsfouten in de jaarrekening en vermindert de doelmatigheid van het begrotingsbeheer.

Risico

Handelings-
perspectief

Interim-Auditrapport OCW 2023

Wij adviseren om vanuit de tweede lijn te blijven monitoren dat niet bovenmatig wordt bevoorschot.

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022
- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers
- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel
- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO
- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP
- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming
- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten
- Naleving AVG
- Risicoanalyse voor de governance van OCW
- Frauderisico

Bijlage: verantwoording

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

Ontwikkelingen zijn er op het gebied van: het voldoen aan de verantwoordingsseis van het herstel en veerkrachtplan, de deugdelijke totstandkoming van het jaarverslag, het bewaken van raamovereenkomsten, naleving algemene verordening gegevensbescherming, risico analyse voor de governance van OCW en een frauderisico.

Voldoen aan eisen HVP

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijlage: verantwoording

Bevinding

Risico

Handelings-
perspectief

Interim-Auditrapport OCW 2023

Op 8 juli 2022 heeft het kabinet het Nederlandse Herstel- en Veerkrachtplan (HVP) formeel ingediend bij de Europese Commissie. Het plan telt 49 maatregelen. De omvang van de Nederlandse maatregelen is in totaal € 4,7 miljard. Het Nederlandse HVP richt zich op thema's die voor het kabinet van zwaarwegend belang zijn, zoals klimaatverandering, volkshuisvesting en de arbeidsmarkt. Ook wordt via het HVP verder geïnvesteerd in digitalisering, onderwijs en zorg.

In 2022 is het Nederlandse Herstel- en Veerkrachtplan (HVP) goedgekeurd door de Raad van de Europese Unie. Een aantal van de ingediende maatregelen binnen het HVP hebben betrekking op door OCW uitgevoerde projecten. In de eerste declaratie betreft dit voor OCW: Ondersteuning van eindejaarsleerlingen in het voortgezet onderwijs voor een online platform, Ondersteuning van schoolbesturen van eindejaarsleerlingen in het voortgezet onderwijs en Devices naar scholen. OCW is verantwoordelijk voor de rechtmatige besteding van de middelen en het effectief functioneren van de beheers- en controlesystemen voor de projecten. OCW heeft nog niet voldaan aan alle HVP verantwoordingsverplichtingen. Het realiseren van de doelen kan nog niet worden aangetoond en formele documenten zijn niet of niet tijdig opgesteld. Bij de projecten gericht op eindejaarleerlingen is sprake van lumpsum financiering. Dit maakt het aantonen van het bereiken van de doelen vrijwel onmogelijk. OCW is zich er van bewust dat zij nog niet aan alle eisen heeft kunnen voldoen. In samenwerking met de HVP directie van Financiën wordt gezocht naar oplossingen.

Wanneer niet aan de HVP verantwoordingsverplichtingen wordt voldaan bestaat het risico dat de HVP middelen niet door Europa worden toegekend.

Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan

onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende

controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijlage: verantwoording

Bevinding

2022

Bij de overige niet-financiële informatie (NFI) en de bedrijfsvoeringsparagraaf (BVP) in het jaarverslag hadden wij bevindingen over de documentatie van de informatie. Hierdoor was de totstandkoming moeilijk te volgen.

Het gaat hier om de volgende aspecten van het totstandkomingsproces:

- Verantwoordelijkheden en bevoegdheden;
- Herleidbaarheid en controleerbaarheid.

2023

OCW heeft voor de meeste onderdelen van het jaarverslag een procesbeschrijving gemaakt. Bij de controle van het jaarverslag zullen wij de werking vaststellen.

Risico

Het risico betreft het niet deugdelijk totstandkomen van NFI, BVP en de bijlages in het jaarverslag.

Handelings-
perspectief

- Stel de nog resterende procesbeschrijvingen op met daarin de verantwoordelijkheden voor het opstellen van het jaarverslag, de budgettaire tabellen, NFI, BVP en bijlages.
- Bevorder door goede vastlegging de herleidbaarheid en controleerbaarheid van het totstandkomingsproces van de informatie.

Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Bevinding

Uit arresten volgt dat de uitputting van raamovereenkomsten gedurende de looptijd moet worden gemonitord. De gezamenlijke nadere overeenkomsten mogen niet meer bedragen dan de bij aanbesteding met de markt gecommuniceerde maximale waarde. Wanneer de maximale waarde van een raamovereenkomsten wordt overschreden met een nadere overeenkomst (verplichting) is deze onrechtmatig. Eind 2022 bleek de maximale waarde nog niet door OCW (IUC-Noord) te worden bewaakt. IUC-Noord werkt inmiddels in samenwerking met de Coördinerend directeur inkoop en in afstemming met ons aan een oplossing. De wijze van monitoring van de contracten waarvoor IUC-Noord de nadere overeenkomsten maakt is inmiddels duidelijk. Eind oktober zal in een voortgangsgesprek aan de orde komen hoe de overige raamcontracten worden bewaakt. Wij volgen deze ontwikkeling gedurende het jaar.

Risico

OCW sluit rijksbrede raamovereenkomsten af en is verantwoordelijk voor het beheer hier van. Een overschrijding van de contract waarde zorgt voor onrechtmatigheden en het niet monitoren van het gebruik van deze contracten zorgt voor onzekerheden over de rechtmatigheid. Deze werken door in de jaarrekeningen van alle departementen die deze raamovereenkomst gebruiken.

Handelings-
perspectief

- Monitor het gebruik van de raamovereenkomsten en maak daarbij onderscheid naar departementale en rijksbrede raamovereenkomsten.
- Neem de uitkomsten van de monitoring op in de OCW-inkooprapportage en stuur hierop.

Inkopen: Overige onderwerpen

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Vaststellen volledigheid inkopenbeheer

Er is geen koppeling tussen de verplichtingen administraties en de door IUC-Noord afgesloten contracten (CTM). Deze koppeling is belangrijk voor het bewaken van de volledigheid van de verplichtingen administratie. Tot op heden is er nog geen opvolging gegeven aan deze bevinding. Het risico is dat de verantwoorde aangegane verplichtingen niet volledig zijn.

Prestatieverklaringen

De uitgevoerde controles voor de prestatieverklaringen worden niet vastgelegd. Hierdoor is het achteraf lastig en tijdrovend om de prestatie en daarmee de rechtmatigheid van de betaling aan te tonen. Wanneer de rechtmatigheid niet kan worden aangetoond leidt dit tot een onzekerheid. Wij adviseren om de onderbouwing van de prestatieverklaring inzichtelijk vast te leggen.

Naleving AVG

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022
- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers
- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel
- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Bevinding

OCW heeft het aantal privacy medewerkers uitgebreid. Het privacybeleid wordt aangepast en er is extra aandacht voor vastlegging van de verwerkingen in het register. Ook wordt gewerkt aan het verbeteren van de PDCA-cyclus. De borging van het proces van vastlegging van en controle op AVG-afspraken met leveranciers is hier onderdeel van. Tot slot wordt er gewerkt aan de privacy criteria in de departementale cloudstrategie. De verbeteringen bevinden zich veelal in de planfase.

Risico

Ineffectieve beheersing kan er toe leiden dat persoonsgegevens niet conform de AVG worden verwerkt met als mogelijk gevolg inadequate bescherming van de privacy van burgers en OCW-medewerkers.

Handelingsperspectief

Wij adviseren in de tweede helft 2023 de plannen te implementeren.

Risicoanalyse voor de governance van OCW

Risicoanalyse is een proces om voor een organisatie de mogelijke bedreigingen en kansen te identificeren, te evalueren en te beheersen. Het gaat hierbij om risico's in kaart te brengen en te prioriteren die verbonden zijn aan de doelstellingen, strategieën, activiteiten en processen. OCW geeft aan dat een periodieke risicoanalyse in ontwikkeling is en werkt daarnaast aan een apart traject wat zich richt op fraude risico management. De risicoanalyses zijn nu nog geen onderdeel van de governance van OCW.

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Frauderisico wijzigen bankrekeningnummers

Er is sprake van een frauderisico in een onderdeel van het betaalproces bij een uitvoeringsorganisatie die voor OCW werkt. In het auditrapport 2021 hebben wij voor het eerst aandacht gevraagd voor dit risico. OCW geeft aan dat vanaf 1 oktober 2023 een beheersmaatregel is getroffen in de vorm van een controle of bankrekening nummer en tenaamstelling bij elkaar horen. Wij zullen de inrichting en werking van deze beheersmaatregel onderzoeken.

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022

- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCW

- Frauderisico

Bijslage: verantwoording

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022
- Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022

- M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers

- M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel

- M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's

- M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen

- M&O 4: OCV gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies

- IT-Beheer

- Autorisatiebeheer DUO

- Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting

Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen

- Voldoen aan eisen HVP

- Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming

- Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten

- Naleving AVG

- Risicoanalyse voor de governance van OCV

- Frauderisico

Bijlage: verantwoording

Ondertekening

Plaats: Den Haag

Datum: 6 oktober 2023

_____

Bijlage: Verantwoording interim auditrapport

Inhoud

Inleiding

Samenvatting

Voortgang bevinding 2022

- [Tabel bevindingen per 2022 uit auditrapport 2022](#)

- [Samenvatting ontwikkeling in 2023 op bevindingen 2022](#)

- [M&O 1: Onzekerheden over de rechtmatigheid van de bekostiging van nieuwkomers](#)

- [M&O 2.1: Werking risicoanalysemodel](#)

- [M&O 2.2: Nog te weinig aandacht voor monitoring M&O risico's](#)

- [M&O 3: Onzekerheden over de rechtmatigheid door het direct vaststellen van subsidies aan onderwijsinstellingen](#)

- [M&O 4: OCW gebruikt ontoereikende controleverklaringen bij het vaststellen van subsidies](#)

- [IT-Beheer](#)

- [Autorisatiebeheer DUO](#)

- [Rechtmatigheidsfouten door bovenmatige bevoorschotting](#)

- [Ontwikkelingen in het beheer en overige onderwerpen](#)

- [Voldoen aan eisen HVP](#)

- [Jaarverslag: Deugdelijke totstandkoming](#)

- [Inkopen: Bewaken raamovereenkomsten](#)

- [Naleving AVG](#)

- [Risicoanalyse voor de governance van OCW](#)

- [Frauderisico](#)

- [Bijlage: verantwoording](#)

In dit rapport doen wij tussentijds verslag van de belangrijkste uitkomsten van de werkzaamheden van onze wettelijke taak over de eerste maanden van 2023 voor begrotingshoofdstuk VIII. Wij verrichten deze werkzaamheden als interne auditdienst van het Rijk conform artikel 6 van het Besluit ADR. Daarbij wordt aangetekend dat onze onderzoeken zich in wisselende stadia van uitvoering bevinden. Onze interim-bevindingen geven geen volledig tussentijds beeld van de stand van zaken, maar zijn afhankelijk van de bij elk departement passende mix van procesgerichte en cijfermatige controles voor zover deze op dit moment zijn uitgevoerd en geëvalueerd. Onze definitieve bevindingen, die in maart 2024 worden gerapporteerd in het auditrapport 2023, kunnen daarom afwijken van onze tussentijdse uitkomsten.

In dit interim-auditrapport willen wij met name bevindingen en risico's signaleren die de aandacht behoeven zodat in 2023 nog maatregelen ter verbetering kunnen worden getroffen. Wij focussen ons daarbij op de bevindingen in het beheer. In dit interim-auditrapport melden we ook eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij tot dusverre op basis van onze controlewerkzaamheden hebben geïdentificeerd.

Onze controle is gericht op het verstrekken van een oordeel bij de financiële overzichten over het gehele jaar 2023. Wij betrekken hierbij de interne beheersing die voor het opstellen van de financiële overzichten van belang is. Wij geven geen oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing.

Doel en doelgroepen

Dit interim-rapport is opgesteld voor de ministers, de staatssecretaris en de secretaris-generaal van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en wordt tevens verstrekt aan de leden van het audit committee, de directeur Financieel-Economische Zaken en de Algemene Rekenkamer.

De ADR is de interne auditdienst van het Rijk. Dit rapport is primair bestemd voor het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Voor openbaarmaking door het opdrachtgevende ministerie van door de ADR aan dit ministerie uitgebrachte rapporten gelden de voorschriften uit de Wet open overheid. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van door de ADR uitgebrachte rapporten.

De minister van Financiën heeft de collega-ministers verzocht om de interim-rapportages, zodra deze beschikbaar zijn, naar de vaste Kamercommissies te sturen. De ministers kunnen in hun aanbiedingsbrief aan de Kamer zo nodig een managementreactie geven op de interim-rapportage.